

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kansaneläkelain 24 ja 42 b §:n muuttamisesta ja eräksi siihen liit-
tyviksi laeiksi**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan hallitusohjelman mukaisesti, että kansaneläkkeen täyttä määrää korotetaan 50 markalla kuukaudessa. Tämän johdosta ehdotetaan muutettavaksi kansaneläkelakia, perhe-eläkelakia, maatalousyrittäjien luopumistuesta annettua lakia ja maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annettua lakia. Leskeneläkkeen täydennysmäärän, luopumistuen täydennysosan ja sukupolvenvaihdoseläkkeen täydennysosan enimmäismäärään tehtäisiin 50 markan korotus. Tasokorotuksen johdosta myös ylimääräisen rintamalisän enimmäismäärä nousisi 23 markalla kuukaudessa ja sotilasavustuksen perusavustuksen enimmäismäärä 50 markalla kuukaudessa. Korotusten määrä on laskettu vuoden 2000 kansaneläkeindeksin tasossa ja ne tulisivat voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2001.

Esityksessä ehdotetaan myös, että kansaneläkkeeseen kuuluneen entisen pohjaosan maksaminen lakkaisi vuoden 2001 alussa

samaan aikaan, kun kansaneläkkeisiin ja työeläkelakien mukaisiin eläkkeisiin tehdään indeksikorotukset. Entisen pohjaosan lakkaaminen ei vaikuta Suomessa asuvan henkilön rintamalisän maksamiseen. Ehdotuksen mukaan eläkkeensaajien hoitotuen ja eläkkeensaajien asumistuen maksamista jatkettaisiin pohjaosan poistamisesta huolimatta. Ulkomailla asuvan henkilön rintamalisä muutettaisiin ulkomailla maksettavasta rintamalisästä annetun lain mukaiseksi rintamalisäksi. Muutokset sisältyvät ehdotukseen laiksi kansaneläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta.

Esitys liittyy valtion vuoden 2001 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2001. Laki kansaneläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta tulisi kuitenkin voimaan vuoden 2001 alusta.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Kansaneläkkeen tasokorotus

1.1.1. Kansaneläke

Kansaneläkkeen määrästä säädetään kansaneläkelain (347/1956) 24 §:ssä. Yksinäisen henkilön kansaneläkkeen täysi määrä on ensimmäisessä kuntaryhmässä 15 180 ja toisessa kuntaryhmässä 14 532 markkaa vuodessa. Naimisissa olevan eläkkeensaajan täysi kansaneläke on ensimmäisessä kuntaryhmässä 13 308 ja toisessa kuntaryhmässä 12 756 markkaa vuodessa. Laissa säädetyt markkamäärät vastaavat vuoden 1981 maaliskuun kansaneläkeindeksin tasoa.

Kansaneläkelaisissa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannusindeksiin annetun lain (348/1956) 1 §:n mukaan kansaneläkkeen määrää korotetaan tai alennetaan kalenterivuositain elinkustannusten muutosten osoittamassa suhteessa. Vuonna 2000 yksinäiselle eläkkeensaajalle maksettava täysi kansaneläke on ensimmäisessä kuntaryhmässä 2 655 ja toisessa kuntaryhmässä 2 542 markkaa kuukaudessa. Puolisoilla täyden kansaneläkkeen määrä on tällä hetkellä ensimmäisessä kuntaryhmässä 2 328 ja toisessa kuntaryhmässä 2 231 markkaa kuukaudessa.

Kansaneläkelain 42 b §:n mukaan laitoshoidossa olevalle yksinäiselle eläkkeensaajalle maksetaan vuonna 2000 kansaneläkettä ensimmäisessä kuntaryhmässä enintään 1 408 markkaa ja toisessa kuntaryhmässä 1 297 markkaa kuukaudessa. Naimisissa olevan täysi kansaneläke on ensimmäisessä kuntaryhmässä 1 268 markkaa ja toisessa kuntaryhmässä 1 173 markkaa kuukaudessa. Laitoshoidossa olevan eläkkeensaajan kansaneläkkeen täysi määrä on mitoitettu siten, että se on ensimmäisessä kuntaryhmässä 43 prosenttia ja toisessa kuntaryhmässä 40 prosenttia kansaneläkkeen entisen lisäosan määrästä lisättyinä entisen pohjaosan määrällä.

Pääministeri Paavo Lipposen II hallituksen hallitusohjelman mukaan täyttä kansaneläkettä korotetaan 50 markalla kuukaudessa vuoden 2002 alusta normaalin indeksitarkistuksen lisäksi. Kansaneläkkeen määrään on viimeksi tehty tasokorotus vuoden 1984 alusta.

Pelkkää kansaneläkettä tai kansaneläkkeen ohella pientä työeläkettä saavien henkilöiden taloudellisen aseman parantamiseksi ehdotetaan, että kansaneläkkeen täyttä määrää korotetaan 50 markalla kuukaudessa jo kesäkuun alusta 2001. Tämä kansaneläkkeen tasokorotus kohdistuisi erityisesti sellaisiin pienituloisiin eläkkeensaajiin, joihin hallituksen ehdottamat tarkistukset vuoden 2001 veroperusteisiin ja eläkkeensaajien sairausvakuutusmaksuun eivät ulotu sen johdosta, että he eivät maksa kunnallisveroa. Korotuksen määrä on laskettu 2000 kansaneläkeindeksin tasossa. Maksettavan eläkkeen määrään vaikuttaa myös vuoden 2001 alussa tehtävä kansaneläkkeen indeksitarkistus.

1.1.2. Muut etuudet

Kansaneläkkeen tasokorotuksella olisi heijastusvaikutuksia myös muiden etuuksien määrään. Perhe-eläkelaisissa (38/1969) tarkoitettu leskeneläke koostuu perusmäärästä ja täydennysmäärästä. Täyden leskeneläkkeen yhteismäärä on ollut sama kun täyden kansaneläkkeen määrä. Perhe-eläkelain lain 15 a §:n mukaan leskeneläkkeen perusmäärä on 468 markkaa kuukaudessa ja täydennysmäärä perhesuhteista ja kuntaryhmästä riippuen 1 763 – 2 187 markkaa kuukaudessa vuoden 2000 indeksitasossa. Laitoshoidossa olevalle eläkkeensaajalle maksettava leskeneläkkeen täydennysmäärä on ensimmäisessä kuntaryhmässä 43 prosenttia ja toisessa kuntaryhmässä 40 prosenttia täydestä täydennysmäärästä. Jotta täyden leskeneläkkeen yhteismäärä olisi edelleen yhtä suuri kuin täysi kansaneläke, ehdotetaan perhe-eläkelain mukaisen leskeneläkkeen täydennysmäärää korotettavaksi 50 markalla kuukaudessa kesäkuun alusta 2001.

Maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) 19 §:n 1 momentin mukaan luopumistuen täydennysosa on yhtä suuri kuin se kansaneläke, joka henkilölle olisi myönnetty, jos hänellä luopumistuen alkaessa olisi ollut oikeus työkyvyttömyyseläkkeenä myönnettävään kansaneläkkeeseen. Luopumistuki, joka myönnetään kansaneläkelain tasokorotusta koskevan lainmuutoksen voimaantulon jälkeen, määrätään suoraan tasokorotetun täyden kansaneläkkeen pohjalta eikä tasokorotuksen toteuttaminen edellytä maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamista. Sen sijaan jo maksussa olevien luopumistukien osalta 50 markan tasokorotus toteutettaisiin muuttamalla mainittua lakia.

Maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990) 16 §:n mukaan sukupolvenvaihdoseläkkeen täydennysosa on yhtä suuri kuin se kansaneläkkeen pohja- ja lisäosan yhteismäärä, joka luovuttajalle olisi myönnetty, jos hänellä sukupolvenvaihdoseläkkeen alkaessa olisi ollut oikeus kansaneläkkeeseen. Uusia sukupolvenvaihdoseläkkeitä ei enää myönnetä. Maksussa oleviin sukupolvenvaihdoseläkkeisiin tehtävä 50 markan tasokorotus ehdotetaan toteutettavaksi muuttamalla maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annettua lakia.

Rintamasotilaseläkelain (119/1977) 9 a §:ssä tarkoitettu ylimääräinen rintamalisä on täysimääräisenä 45 prosenttia siitä kansaneläkkeen osasta, joka ylittää 3 868,32 markkaa vuodessa. Lain markkamäärä on tammikuun 1986 indeksitasossa. Vuonna 2000 ylimääräisen rintamalisän enimmäismäärä on perhesuhteista ja kuntaryhmästä riippuen 793 - 984 markkaa kuukaudessa. Ehdotuksen mukaisesta kansaneläkkeen tasokorotuksesta seuraisi, että täyden ylimääräisen rintamalisän määrä nousisi 23 markalla kuukaudessa kesäkuun alusta 2001.

Sotilasavustuslain (781/1993) 8 §:ssä tarkoitettua perusavustuksen määrää on yksinäiselle henkilölle maksettavan kansaneläkkeen suuruinen. Vuonna 2000 täyden perusavustuksen määrä on kuntaryhmästä riippuen 2 542 tai 2 655 markkaa kuukaudessa. Perusavustuksen määrää tarkistetaan samasta ajankohdasta ja samassa suhteessa kansaneläkkeen tarkistamisen kanssa. Perusavustuksen

enimmäismäärä nousisi siten 50 markalla kuukaudessa kesäkuun alusta 2001.

Tuloverolain (1535/1992) 100 §:ssä tarkoitettua valtionverotuksen eläketulovähennyksen samoin kuin mainitun lain 101 §:ssä tarkoitettua kunnallisverotuksen eläketulovähennyksen suuruus määräytyy täyden kansaneläkkeen määrän perusteella. Kansaneläkkeen tasokorotus korottaa siten myös verotuksessa tehtävän kunnallisverotuksen eläketulovähennyksen määrää. Valtionverotuksen eläketulovähennys menettäisi kuitenkin käytännössä merkityksensä samanaikaisesti toteutettavan valtion tuloveroasteikon alarajan korottamisen johdosta.

Toimeentulotuen perusosan markkamääristä säädetään toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 9 §:ssä. Toimeentulotuen perusosan määrää tarkistetaan toimeentulotuesta annetun asetuksen (66/1998) 2 §:n mukaan samasta ajankohdasta ja samassa suhteessa kuin täyden kansaneläkkeen määrää. Asetuksen tarkistusmahdollisuus koskee mainitun lain 9 §:n 4 momentin mukaan vain indeksitarkistusta. Toimeentulotuen perusosan markkamääriä ei ole tarkoitus tässä yhteydessä tarkistaa.

1.2. Entisen pohjaosan poistaminen

Kansaneläke tuli vuoden 1996 alusta kokonaan eläkevähenteiseksi, kun uusissa myönnettävissä kansaneläkkeissä muu eläketulo alkoi vaikuttaa myös pohjaosan määrään. Samalla pienennettiin 60 markalla kuukaudessa sellaisten henkilöiden maksussa olevaa kansaneläkkeen pohjaosan määrää, joilla ei muun eläketulon vuoksi olisi enää ollut oikeutta kansaneläkkeeseen. Vuoden 1996 kansaneläkeuudistuksen tavoitteena oli, että kenenkään vuotuinen kokonaiseläke ei pohjaosan pienennyksen yhteydessä alene, kun otetaan huomioon eläkkeisiin tehtävät indeksitarkistukset ja veroperusteiden muutokset.

Kansaneläkkeen entisen pohjaosan pienentäminen sellaisilta henkilöiltä, joilla ei enää ollut oikeutta kansaneläkkeeseen, toteutettiin vuoden 1996 jälkeen kansaneläkelain muuttamisesta annetun lain (1491/1995) voimaantulosäännöksellä. Sen mukaan kansaneläkkeen entistä pohjaosaa oli tarkoitus pienentää

20 prosentilla vuodessa viiden vuoden aikana ja siten, että kansaneläkkeen entinen pohjaosa poistuisi kokonaan vuoden 2001 alussa.

Voimaantulosäännöstä muutettiin kansaneläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta annetulla lailla (980/1996) ja samannimisellä lailla (913/1998) pohjaosan pienennyksen voimaantuloajankohdan osalta. Viimeksi mainitulla lailla alennettiin myös pienennysprosenttia, minkä johdosta entinen pohjaosa poistuisi kokonaan vuoden 2002 alussa eli vuotta alunperin suunniteltua myöhemmin. Viimeksi voimaantulosäännöstä on muutettu vuoden 2000 alusta voimaan tulleella vastaavan nimisellä lailla (1276/1999).

Kansaneläkkeen entisen pohjaosan määrä on vuoden 2000 lopussa 92 markkaa kuukaudessa. Voimassa olevan lain mukaan kansaneläkkeen entistä pohjaosaa pienennettäisiin 20 prosentilla vuoden 2001 alusta ja 2,7 prosentilla vuoden 2002 alusta. Kun ennakoitu kansaneläkkeiden indeksikorotus vuoden 2001 alussa otetaan huomioon, entistä pohjaosaa jäisi vuonna 2001 maksettavaksi 20 prosentin pienentämisen jälkeen enää arviolta 11 markkaa kuukaudessa. Kansaneläkelain 23 a §:n mukaan pienimmän maksettavan kansaneläkkeen määrä on vuoden 2000 kansaneläkeindeksin tasossa 63 markkaa kuukaudessa. Entistä pohjaosaa saavista noin 334 000 henkilöstä Kansaneläkelaitos maksaisi vuonna 2001 vajaalle 250 000 eläkkeensaajalle pelkästään 11 markan suuruisia kuukausieläkettä. Näin pienen yksittäisen eläke-erän maksaminen ei ole taloudellisesti eikä hallinnollisesti tarkoituksenmukaista. Tämän vuoksi vuoden 1996 kansaneläkeuudistuksen alkuperäisen tarkoituksen mukaisesti ehdotetaan, että kansaneläkkeen entisen pohjaosan maksaminen lakkaisi vuoden 2001 alussa.

Työeläkkeisiin tehdään vuoden 2001 alusta tämän hetken arvioiden mukaan 3,6 tai 3,9 prosentin suuruinen indeksikorotus. Indeksikorotus nostaa vähintään 160 markalla sellaisten työeläkettä saavien kuukausieläkkeitä, joihin pohjaosan poistaminen kohdistuisi. Jäljellä olevan kansaneläkkeen entisen pohjaosan poistaminen kokonaan vuonna 2001 ei siten alentaisi maksussa olevien kokonaisedeläkkeiden määrää. Samanaikaisesti tapahtuva kansaneläkkeen puolisolisan poistaminen ja

lapsikorotuksen pienentäminen voisivat kuitenkin aiheuttaa sen, että eläkkeen kokonaisuus voi yksittäistapauksessa alentua.

Eläkkeensaajista, joilta kansaneläkkeen entinen pohjaosa poistuu, lähes 90 000:lle maksetaan joulukuussa 2000 kansaneläkelain mukaista eläkkeensaajien hoitotukea, eläkkeensaajien asumistukilain (591/1978) mukaista eläkkeensaajien asumistukea, rintamasotilaseläkelain mukaista rintamalisää tai ulkomaille sosiaaliturvasopimuksen perusteella maksettavaa rintamalisää. Eläkkeensaajien hoitotuen ja asumistuen maksaminen voi useimmissa tapauksissa jatkaa entisen pohjaosan poistamisen jälkeen muun eläkkeen perusteella. Eläkkeensaajien hoitotukeen tai asumistukeen ei kuitenkaan olisi oikeutta, jos alle 65-vuotias henkilö saa pelkästään perhe-eläkettä tai muuta kuin täyttää omaa eläkettä. Tästä syystä eläkkeensaajien asumistuen maksamista ehdotetaan jatkettavaksi entisin perustein siihen saakka, kun tuki tulisi eläkkeensaajien asumistukilain mukaan seuraavan kerran tarkistaa. Eläkkeensaajien hoitotuen maksamista jatkettaisiin päätöksen voimassaolon ajan entisen pohjaosan lakkaamisesta huolimatta, jos eläkkeensaajien hoitotuen myöntämisedellytykset muutoin täyttyvät.

Suomessa asuvan oikeus rintamalisään säilyy kansaneläkkeen entisen pohjaosan laka- tessa, koska edellytykseksi riittää pelkästään rintamasotilaseläkelain 1 §:ssä tarkoitetun tunnuksen olemassaolo. Ulkomailta asuvalle ulkomaan kansalaiselle voidaan Suomesta maksaa sosiaaliturvasopimukseen perustuvaa rintamalisää, jos henkilö saa Suomesta sosiaaliturvasopimuksen perusteella kansaneläkettä. Kansaneläkkeen entisen pohjaosan maksamisen laka- tessa vuoden 2001 alussa ulkomaille maksettavat rintamalisät ehdote- taan muutettaviksi ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain (988/1988) mukaiseksi rintamalisäksi. Uusi ulkomaille maksettava rintamalisä vastaisi lopetettavaa rintamalisää. Ulkomaille maksettava rintamali- sä myönnettäisiin viran puolesta ilman hakemusta.

Hyväksyessään vuonna 1999 voimaan tul- leen kansaneläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamista koskevan lain eduskunta edellytti hallituksen

huolehtivan siitä, että pikaisesti selvitetään niiden henkilöiden määrä, joiden työeläkettä on vähennetty pohjaosan määrällä. Lisäksi eduskunta edellytti, että hallitus valtiontaloudellisen tilanteen sen salliessa esittää lainmuutoksen, jolla kansaneläkkeen pohjaosan leikkaaminen pysäytetään.

Sosiaali- ja terveysministeriön teettämän selvityksen mukaan henkilöitä, joiden työeläke on vähentynyt pohjaosan vuoksi, on yhteensä runsaat 120 000. Pohjaosaleikkauksen kompensatiovaihtoehtoja selvittänyt työryhmä tarkasteli tätä pohjaosan poistamisesta johtuvaa kompensatiotarvetta sekä yksittäisen eläkkeensaajan että eläkejärjestelmien kannalta. Yksittäisen eläkkeensaajan kannalta mahdollinen kompensatio pitäisi toteuttaa pääasiassa julkisen sektorin eläkejärjestelmissä. Eläketurvan kokonaisuuden kannalta työryhmä totesi, että ryhmänä tarkasteltuna ennen vuotta 1996 alkaneita eläkkeitä on kohdeltu merkittävästi lievemmin kuin myöhemmin alkaneita eläkkeitä. Työryhmän mukaan erityisesti julkisella sektorilla lamavuosina ja välittömästi sen jälkeen toteutetut heikennykset ovat vaikutuksiltaan moninkertaisia vuoden 1995 jälkeen alkaneissa eläkkeissä verrattuna aikaisemmin alkaneisiin eläkkeisiin kohdistuneisiin heikennyksiin. Kompensaation toteuttaminen merkitsisi teknisesti sitä, että jouduttaisiin käymään läpi kymmeniä tuhansia arkistoituja eläkepäätöksiä. Tämän vuoksi asian selvittäminen on vielä kesken.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

2.1. Kansaneläkkeen tasokorotus

Valtion talous. Vuoden 2000 heinäkuussa 684 000 eläkkeensaajaa sai eläkevähenteistä kansaneläkettä. Vuoden 2001 kesäkuussa lukumääräksi arvioidaan 678 000 kansaneläkkeensaajaa. Heistä noin 24 000 on laitoshoidossa. Vuositasolla vuoden 2000 indeksitasossa lasketun 50 markan tasokorotuksen kustannusvaikutus on yhteensä noin 410 miljoonaa markkaa, josta kansaneläkemenojen osuus on noin 405 miljoonaa markkaa. Vuonna 2001 kansaneläkemeno kasvaisi kansaneläkkeen 50 markan tasokorotuksen

johdosta vajaalla 240 miljoonalla markalla.

Kansaneläkkeen tasokorotus pienentäisi eläkkeensaajien asumistuen määrää eräissä tapauksissa, koska asumistuen määrää laskettaessa kansaneläke otetaan tulona huomioon. Tämän johdosta eläkkeensaajien asumistuesta aiheutuva meno alenisi noin 5 miljoonalla markalla vuonna 2001. Leskeneläkemenot kasvaisivat vajaalla 2 miljoonalla markalla ja ylimääräisistä rintamalisistä aiheutuvat menot runsaalla 7 miljoonalla markalla vuonna 2001. Sotilasavustuslain mukaisen perusavustuksen tasokorotuksesta aiheutuva lisämeno vuonna 2001 olisi vähäinen. Tasokorotuksen saisi noin 5 000 leskeneläkkeensaajaa, 80 000 ylimääräisen rintamalisän saajaa ja 700 sotilasavustuksen saajaa.

Maksussa olevia luopumistukia arvioidaan kesäkuun alussa 2001 olevan 8 200 kappaletta ja sukupolvenvaihdoseläkkeitä 4 200 kappaletta. Näistä arviolta 7 800 luopumistuen saajaa ja 3 800 eläkkeensaajaa saisi tasokorotuksen. Muutokset lisääisivät luopumistukijärjestelmän menoja runsaalla 2 miljoonalla markalla vuonna 2001. Sukupolvenvaihdoseläkejärjestelmässä menojen lisäys olisi noin 1 miljoona markkaa vuonna 2001. Kaikki kustannukset on arvioitu siten, että tasokorotuksen markkamäärä 50 markkaa vastaa vuoden 2000 kansaneläkeindeksin tasoa.

Eläkkeensaajat. Ennakoidun kansaneläkeindeksin tarkistuksen johdosta kansaneläkkeen tasokorotuksen määrä on vuonna 2001 arviolta 51—52 markkaa kuukaudessa. Kansaneläkkeen tasokorotus nostaisi niiden yksinäisten eläkkeensaajien kansaneläkkeen määrää, joiden työeläke on alle 5 500 markkaa kuukaudessa. Naimisissa olevilla eläkkeensaajilla tämä työeläkkeen yläraja olisi noin 4 800 markkaa kuukaudessa.

Koska kansaneläkkeen tasokorotus nostaisi samalla kunnallisverotuksen eläketulovähennyksen määrää, nettoeläkkeen määrä kasvaisi myös sellaisilla työeläkkeensaajilla, jotka eivät saa kansaneläkettä, mutta ovat verotuksessa oikeutettuja eläketulovähennykseen. Kunnallisverotuksessa eläketulovähennyksen saavat yksinäiset eläkkeensaajat, joiden verotettava tulo on alle 7 400 markkaa kuukaudessa ja naimisissa olevat eläkeläiset, joiden verotettava tulo ei ylitä 6 300 markkaa kuukaudessa. Tasokorotuksen ja kunnallisvero-

tuksen eläketulovähennyksen kasvun yhteisvaikutuksena arviolta noin 900 000 eläkkeensaajan nettotulot kasvaisivat vuonna 2001.

2.2. Entisen pohjaosan poistaminen

Valtionalous. Kansaneläkkeen entinen pohjaosa, jota maksetaan tällä hetkellä 92 markan suuruisena, poistuisi noin 334 000 eläkkeensaajalta. Kansaneläkemeno pienenesi vuonna 2001 entisen pohjaosan poistamisen johdosta noin 46 miljoonalla markalla voimassa olevan lain mukaiseen tilanteeseen verrattuna.

Eläkkeensaajat. Pohjaosan poistaminen alkaa vaikuttaa eläkkeensaajan kokonaiseläkkeen määrään, kun työeläke on yli 4 500 markkaa kuukaudessa. Pohjaosan poistamisen vaikutus kokonaiseläkkeen määrään on suhteellisesti suurin toisen kuntaryhmän puolisoieläkkeissä, kun työeläketaso on noin 4 500 markkaa kuukaudessa. Pohjaosan poistaminen ei kuitenkaan alentaisi eläkkeensaajien kokonaiseläkkeen määrää, kun otetaan

huomioon vuoden 2001 alusta tehtävän työeläkkeen indeksikorotuksen ennakoitu vaikutus. Mainittua 4 500 markan työeläkettä saavan henkilön kokonaiseläke nousisi pohjaosan poistamisesta huolimatta indeksitarkistuksen vuoksi noin 70 markalla. Eläkkeensaajan nettoeläkkeen määrään vaikuttaisi lisäksi eläkkeensaajien ylimääräisen sairausvakuutusmaksun alentaminen 0,30 pennillä äyriltä vuoden 2001 alusta.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Kansaneläkelaitos ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos ovat osallistuneet esityksen valmisteluun.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys liittyy valtion vuoden 2001 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Kansaneläkelaki

24 §. Pykälän 1 ja 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että täyden kansaneläkkeen määriä korotetaan. Vuoden 2000 kansaneläkeindeksin tasossa korotus on 50 markkaa kuukaudessa. Korotus on saman suuruinen riippumatta henkilön perhesuhteista tai asuinkunnan kuntaryhmästä. Lykättyä tai varhennettua kansaneläkettä saavan korotus on suurempi tai pienempi kuin 50 markkaa riippuen varhennusvähennyksestä tai lykkäyskorotuksesta. Asumisaikaan suhteutetun kansaneläkkeen korotus on suhteutuskerroin mukaisesti pienempi. Puolitettua yksilöllistä varhaiseläkettä saavan korotus on puolet tasokorotuksesta.

Kansaneläkkeen tasokorotus lisäisi jonkin

verran kansaneläkkeen saajien lukumäärää, koska rajatulo, jolla saa pienimmän eläkkeen, korottuisi. Tämän vuoksi sellainen henkilö, jonka kansaneläkkeen maksaminen olisi kansaneläkkeen entisen pohjaosan poistamisen vuoksi lakannut 1 päivänä tammikuuta 2001, voisi alkaa saada kansaneläkettä uudelleen. Eläkeoikeutta ei kuitenkaan palautettaisi ilman hakemusta. Aikaisemmin eläkettä saaneella säilyisi entinen varhennusvähennys tai lykkäyskorotus, vaikka kansaneläkkeen maksamisessa olisi ollut katkos. Sen sijaan suhteutettua eläkettä saaneen suhteutuskerroin laskettaisiin uudelleen.

42 b §. Pykälän 1 momentin markkamäärät ehdotetaan muutettaviksi vastaamaan suhteessa 24 §:n mukaista täyttä kansaneläkettä. Silloin kun laitoshoido vaikuttaa kansaneläkkeen määrään vähentävästi, 50 markan tasokorotuksesta maksetaan perhesuhteista riip-

pumatta ensimmäisessä kuntaryhmässä asuvalle 43 prosenttia ja toisessa kuntaryhmässä asuvalle 40 prosenttia.

1.2. Perhe-eläkelaki

15 a §. Pykälän 3 ja 4 momentissa olevia leskeneläkkeen täydennysmäärän markkamääriä tarkistetaan tasokorotuksen vuoksi. Vuoden 2000 indeksitasossa korotus olisi 50 markkaa riippumatta lesken perhesuhteista tai asuinkunnan kuntaryhmästä. Suhteutettua leskeneläkettä saavan korotus olisi suhteutetusta vastaavasti pienempi. Jos leski ei olisi oikeutettu täydennysmäärään eli hän saisi vain leskeneläkkeen perusmäärän, hänen eläkkeeseensä ei tehtäisi tasokorotusta. Laitoshoidossa olevalle leskelle maksetaan 34 a §:n mukaan leskeneläkkeen täydennysmääränä ensimmäisessä kuntaryhmässä 43 prosenttia ja toisessa kuntaryhmässä 40 prosenttia täydennysmäärän täydestä määrästä. Tasokorotuksen toteuttaminen ei edellytä 34 a §:n muuttamista.

Leskeneläkkeen täydennysmäärän korottaminen vaikuttaisi korottavasti myös niihin tulorajoihin, jolla leski on oikeutettu täydennysmäärään. Uudelle tuensaajalle täydennysmäärä myönnettäisiin hakemuksesta.

1.3. Laki maatalousyrittäjien luopumistuesta

19 §. Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti. Sen nojalla tehtäisiin 50 markan tasokorotus niihin 1 päivänä kesäkuuta 2001 maksussa oleviin luopumistukiin, joihin sisältyy kansaneläkettä vastaavaa täydennysosan osuutta. Täydennysosan tehtäisiin kansaneläkettä vastaava tasokorotus, mutta sitä ei muutoin tarkistettaisi samassa yhteydessä.

1.4. Laki maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä

16 §. Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, jonka nojalla kaikkia niitä kansaneläkkeen tasokorotuksen voimaan tullessa maksussa olevia sukupolvenvaihdoseläkkeitä, joihin sisältyy kansaneläkettä vastaavaa täydennysosan osuutta, korotettaisiin 50 markalla.

1.5. Kansaneläkelain muuttamisesta annettu laki

Voimaantulosäännöksen 2 momentti. Momentissa säädetään kansaneläkkeen entisen pohjaosan pienentämisestä. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että 1 päivänä tammikuuta 1996 alkanut kansaneläkkeen entisen pohjaosan pienentäminen saatetaan alkuperäisen tarkoituksen mukaisesti loppuun 1 päivänä tammikuuta 2001, jolloin entisen pohjaosan maksaminen lakkaisi kokonaan. Sanottua momenttia sovelletaan viittaussäännösten perusteella myös maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeeseen ja luopumistuen täydennysosaan.

Kansaneläkkeen entisen pohjaosan pienentämisestä on annettu eläkkeensaajalle kirjallinen päätös vain pyynnöstä. Vastaavasti pohjaosan lakatessa eläkkeensaajalle annettaisiin kirjallinen päätös vain, jos tämä sitä erikseen pyytäisi.

Momenttiin lisättäisiin säännökset, joiden perusteella voitaisiin pohjaosan lakkaamisen jälkeen jatkaa eläkkeensaajien asumistuen tai hoitotuen maksamista, vaikka alle 65-vuotias henkilö ei saisikaan muuta sellaista eläkettä tai korvausta, jonka perusteella eläkkeensaajien asumistuki tai hoitotuki voitaisiin myöntää uutena tukena. Eläkkeensaajien asumistukea maksettaisiin entisiin perustein siihen saakka, kun tuen määrää olisi eläkkeensaajien asumistukilain 8 §:n perusteella seuraavan kerran tarkistettava. Tällöin tutkittaisiin, saako eläkkeensaaja muuta sellaista eläkettä tai korvausta, jonka perusteella eläkkeensaajien asumistuki voitaisiin myöntää. Jos hänellä ei tällöin olisi enää oikeutta eläkkeensaajien asumistukeen, hänellä olisi mahdollisuus hakea asumistukilaisa (408/1975) tarkoitettua yleistä asumistukea.

Eläkkeensaajien hoitotukea maksettaisiin kansaneläkkeen entisen pohjaosan lakkaamisesta huolimatta siihen saakka, kun hoitotukea on myönnetty. Määräajaksi myönnettyä hoitotukea voitaisiin jatkaa välittömästi määräjän päättymisestä lukien, jos hoitotuen myöntämisedellytykset edelleen täyttyisivät. Tällöin ei edellytettäisi, että alle 65-vuotias henkilö saisi jotain muuta sellaista kansaneläkelain 30 a §:ssä tarkoitettua eläkettä, johon hoitotuki voi liittyä.

Lisäksi momenttiin otettaisiin säännös, jonka perusteella ulkomailla asuvalle henkilölle, jolle on sosiaaliturvasopimuksen perusteella maksettu kansaneläkkeen entistä pohjaosaa ja rintamalisää, myönnettäisiin entisen pohjaosan lakatessa ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain mukainen rintamalisä. Uusi rintamalisä vastaisi aikaisemmin maksettua ja se myönnettäisiin viran puolesta ilman hakemusta.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2001. Laki kansaneläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulo-

säännöksen muuttamisesta tulisi kuitenkin voimaan vuoden 2001 alusta.

Tasokorotukset toteutettaisiin ilman erillistä hakemusta viran puolesta eikä etuuden määrää samassa yhteydessä muutoin tarkistettaisi. Korotuksista annettaisiin päätös vain pyynnöstä.

Kansaneläkelain 24 ja 42 b §:n muuttamisesta annettavassa laissa ja perhe-eläkelain 15 a §:n muuttamisesta annettavassa laissa säädettäväksi ehdotetut markkamäärät vastaavat vuoden 1981 maaliskuussa sovellettavaa kansaneläkeindeksin pistelukua.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**kansaneläkelain 24 ja 42 b §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/1956) 24 § ja 42 b §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 24 § laeissa 1491/1995 ja 979/1996 ja 42 b §:n 1 momentti viimeksi mainitussa laissa, seuraavasti:

24 §

Täysimääräinen kansaneläke on ensimmäisessä kuntaryhmässä 15 468 markkaa ja toisessa kuntaryhmässä 14 820 markkaa vuodessa.

Jos eläkkeensaaja on naimisissa, täysimääräinen kansaneläke on ensimmäisessä kuntaryhmässä 13 596 markkaa ja toisessa kuntaryhmässä 13 044 markkaa vuodessa.

42 b §

Jos kansaneläkkeensaaja on 42 a §:ssä tarkoitettussa hoidossa, kansaneläkkeestä ei siltä ajalta, kun hoito kestää yli kolme kuukautta, makseta sitä osaa, joka ylittää kansaneläkkeensaajalla ensimmäisessä kuntaryhmässä 681,38 markkaa ja toisessa kuntaryhmässä 627,80 markkaa kuukaudessa sekä naimisissa olevalla kansaneläkkeensaajalla ensimmäisessä kuntaryhmässä 614,30 markkaa ja toisessa kuntaryhmässä 568,60 markkaa kuukaudessa. Jos kansaneläkettä on 25 a §:n mu-

kaisesti lykätty tai varhennettu, korotetaan mainittuja markkamääriä lykkäyskorotusprosentilla tai alennetaan varhennusvähennysprosentilla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2001.

Tämän lain voimaan tullessa kansaneläkettä saavan henkilön kansaneläke muutetaan tämän lain mukaiseksi ilman hakemusta. Kansaneläkkeen muuttamisesta annetaan pyynnöstä päätös.

Laissa säädettyt markkamäärät vastaavat kansaneläkeindeksin sitä pistelukua, jonka mukaan vuoden 1981 maaliskuussa maksettavina olevien kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**perhe-eläkelain 15 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1969 annetun perhe-eläkelain (38/1969) 15 a §:n 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 982/1996, seuraavasti:

15 a §

Täysimääräinen täydennysmäärä on ensimmäisessä kuntaryhmässä 12 792 markkaa ja toisessa 12 144 markkaa vuodessa.

Jos eläkkeensaaja on naimisissa, täysimääräinen täydennysmäärä on ensimmäisessä kuntaryhmässä 10 920 markkaa ja toisessa kuntaryhmässä 10 368 markkaa vuodessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2001.

Tämän lain voimaan tullessa leskeneläkkeen täydennysmäärää saavan henkilön eläke muutetaan tämän lain mukaiseksi ilman hakemusta. Leskeneläkkeen täydennysmäärän muuttamisesta annetaan pyynnöstä päätös.

Laissa säädetyt markkamäärät vastaavat kansaneläkeindeksin sitä pistelukua, jonka mukaan vuoden 1981 maaliskuussa maksettavina olevien kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki**maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään maatalousyrittäjien luopumistuesta 16 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1293/1994) 19 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1326/1999, uusi 3 momentti seuraavasti:

19 §

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, luopumistuen täydennysosaa 1 päivänä kesäkuuta 2001 saavan henkilön täydennysosa muutetaan mainitusta ajankohdasta kansaneläkelain 24 ja 42 b §:n muuttamisesta annetun lain (xx/2000) mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2001.

Tässä laissa tarkoitettu luopumistuen täydennysosa muutetaan ilman hakemusta. Muuttamisesta annetaan pyynnöstä päätös. Täydennysosaa ei muuttamisen yhteydessä tarkisteta.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4.

Laki**maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain 16 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä 28 päivänä joulukuuta 1990 annetun lain (1317/1990) 16 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1499/1995, uusi 5 momentti seuraavasti:

16 §

Sen estämättä, mitä 1, 3 ja 4 momentissa säädetään, sukupolvenvaihdoseläkkeen täydennysosaa 1 päivänä kesäkuuta 2001 saavan henkilön täydennysosa muutetaan mainitusta ajankohdasta kansaneläkelain 24 ja 42 b §:n muuttamisesta annetun lain (xx/2000) mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2001.

Tässä laissa tarkoitettu sukupolvenvaihdoseläkkeen täydennysosa muutetaan ilman hakemusta. Muuttamisesta annetaan pyynnöstä päätös. Täydennysosaa ei muuttamisen yhteydessä tarkisteta.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

5.

Laki**kansaneläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kansaneläkelain muuttamisesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1491/1995) voimaantulosäännöksen 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1276/1999, seuraavasti:

Ennen 1 päivää tammikuuta 1996 alkaneen kansaneläkkeen pohjaosan, jota on pienennetty tämän lain voimaantulosäännöksen 2 momentin perusteella, sellaisena kuin se on laeissa 1491/1995, 980/1996, 913/1998 ja 1276/1999, maksaminen lakkaa 1 päivänä tammikuuta 2001. Eläkkeen maksamisen lakkaamisesta annetaan pyynnöstä kirjallinen päätös. Eläkkeen maksamisen lakatessa eläkkeensaajien asumistukilain (591/1978) mukaisen asumistuen maksamista jatketaan entisiin perustein siihen saakka, kun asumistuen määrä seuraavan kerran tarkistetaan eläkkeensaajien asumistukilain 8 §:n mukaisesti. Samoin jatketaan eläkkeensaajien hoitotuen

maksamista, vaikka edellä tarkoitetun eläkkeen maksaminen lakkaa. Kun ulkomailla asuvan rintamalisää saavan henkilön edellä tarkoitettu eläke lakkaa 1 päivänä tammikuuta 2001, hänelle myönnetään aikaisemmin myönnetyn rintamalisän tilalle ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain (988/1988) 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu rintamalisä ilman hakemusta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 6 päivänä lokakuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

kansaneläkelain 24 ja 42 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/1956) 24 § ja 42 b §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 24 § laeissa 1491/1995 ja 979/1996 ja 42 b §:n 1 momentti viimeksi mainitussa laissa, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

24 §

Täysimääräinen kansaneläke on ensimmäisessä kuntaryhmässä 15 180 markkaa ja toisessa kuntaryhmässä 14 532 markkaa vuodessa.

Jos eläkkeensaaja on naimisissa, täysimääräinen kansaneläke on ensimmäisessä kuntaryhmässä 13 308 markkaa ja toisessa kuntaryhmässä 12 756 markkaa vuodessa.

42 b §

Jos kansaneläkkeensaaja on 42 a §:ssä tarkoitettussa hoidossa, kansaneläkkeestä ei siltä ajalta, kun hoito kestää yli kolme kuukautta, makseta sitä osaa, joka ylittää kansaneläkkeensaajalla ensimmäisessä kuntaryhmässä 671,06 markkaa ja toisessa kuntaryhmässä 618,20 markkaa kuukaudessa sekä naimisissa olevalla kansaneläkkeensaajalla ensimmäisessä kuntaryhmässä 603,98 markkaa ja toisessa kuntaryhmässä 559,00 markkaa kuukaudessa. Jos kansaneläkettä on 25 a §:n mukaisesti lykätty tai varhennettu, korotetaan mainittuja markkamääriä lykkäyskorotusprosentilla tai alennetaan varhennusvähennysprosentilla.

Ehdotus

24 §

Täysimääräinen kansaneläke on ensimmäisessä kuntaryhmässä 15 468 markkaa ja toisessa kuntaryhmässä 14 820 markkaa vuodessa.

Jos eläkkeensaaja on naimisissa, täysimääräinen kansaneläke on ensimmäisessä kuntaryhmässä 13 596 markkaa ja toisessa kuntaryhmässä 13 044 markkaa vuodessa.

42 b §

Jos kansaneläkkeensaaja on 42 a §:ssä tarkoitettussa hoidossa, kansaneläkkeestä ei siltä ajalta, kun hoito kestää yli kolme kuukautta, makseta sitä osaa, joka ylittää kansaneläkkeensaajalla ensimmäisessä kuntaryhmässä 681,38 markkaa ja toisessa kuntaryhmässä 627,80 markkaa kuukaudessa sekä naimisissa olevalla kansaneläkkeensaajalla ensimmäisessä kuntaryhmässä 614,30 markkaa ja toisessa kuntaryhmässä 568,60 markkaa kuukaudessa. Jos kansaneläkettä on 25 a §:n mukaisesti lykätty tai varhennettu, korotetaan mainittuja markkamääriä lykkäyskorotusprosentilla tai alennetaan varhennusvähennysprosentilla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2001.

Tämän lain voimaan tullessa kansaneläkettä saavan henkilön kansaneläke muutetaan tämän lain mukaiseksi ilman hakemusta. Kansaneläkkeen muuttamisesta annetaan pyynnöstä päätös.

Laissa säädetyt markkamäärät vastaavat kansaneläkeindeksin sitä pistelukua, jonka mukaan vuoden 1981 maaliskuussa maksettavina olevien kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

perhe-eläkelain 15 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1969 annetun perhe-eläkelain (38/1969) 15 a §:n 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 982/1996, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 a §

Täysimääräinen täydennysmäärä on ensimmäisessä kuntaryhmässä 12 504 markkaa ja toisessa 11 856 markkaa vuodessa.

Jos eläkkeensaaja on naimisissa, täysimääräinen täydennysmäärä on ensimmäisessä kuntaryhmässä 10 632 markkaa ja toisessa kuntaryhmässä 10 080 markkaa vuodessa.

Täysimääräinen täydennysmäärä on ensimmäisessä kuntaryhmässä 12 792 markkaa ja toisessa 12 144 markkaa vuodessa.

Jos eläkkeensaaja on naimisissa, täysimääräinen täydennysmäärä on ensimmäisessä kuntaryhmässä 10 920 markkaa ja toisessa kuntaryhmässä 10 368 markkaa vuodessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2001.

Tämän lain voimaan tullessa leskeneläkkeen täydennysmäärää saavan henkilön eläke muutetaan tämän lain mukaiseksi ilman hakemusta. Leskeneläkkeen täyden-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

nysmäärää muuttamisesta annetaan pyynnöstä päätös.

Laissa säädetty markkamäärät vastaavat kansaneläkeindeksin sitä pistelukua, jonka mukaan vuoden 1981 maaliskuussa maksettavina olevien kansaneläkkeiden suruus on laskettu.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

5.

Laki**kansaneläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kansaneläkelain muuttamisesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1491/1995) voimaantulosäännöksen 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1276/1999, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Ennen tämän lain voimaan tuloa alkanut pohjaosa ja lisäosa maksetaan lain voimaan tullessa voimassa olleen lain mukaisena. Jos eläkkeeseen ei kuulu lisäosaa, pohjaosan täysi määrä on 2 316 markkaa vuodessa 1 päivästä tammikuuta 1996 tai siitä ajankohdasta alkaen, josta lisäosa lakkaa. Tätä eläkkeen määrää pienennetään 20 prosenttia 1 päivästä helmikuuta 1997 ja 1 päivästä helmikuuta 1998. Eläkettä pienennetään edelleen 17,3 prosenttia 1 päivästä tammikuuta 1999, 20 prosenttia 1 päivästä maaliskuuta 2000 ja 1 päivästä tammikuuta 2001 sekä 2,7 prosenttia 1 päivästä tammikuuta 2002. Valtioneuvosto voi alentaa edellä mainittua prosenttia sellaisilla eläkkeensaajilla, joilla arvioidun kokonaiseläkkeen nettomäärä pienenesi sen vuoksi, että työntekijäin eläkelain 9 §:n ja kansaneläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetun lain perusteella määrätty

Ennen 1 päivää tammikuuta 1996 alkaneen kansaneläkkeen pohjaosan, jota on pienennetty tämän lain voimaantulosäännöksen 2 momentin perusteella, sellaisena kuin se on laeissa 1491/1995, 980/1996, 913/1998 ja 1276/1999, maksaminen lakkaa 1 päivänä tammikuuta 2001. Eläkkeen maksamisen lakkaamisesta annetaan pyynnöstä kirjallinen päätös. Eläkkeen maksamisen lakatessa eläkkeensaajien asumistukilain (591/1978) mukaisen asumistuen maksamista jatketaan entisin perustein siihen saakka, kun asumistuen määrä seuraavan kerran tarkistetaan eläkkeensaajien asumistukilain 8 §:n mukaisesti. Samoin jatketaan eläkkeensaajien hoitotuen maksamista, vaikka edellä tarkoitettun eläkkeen maksaminen lakkaa. Kun ulkomailla asuvan rintamalisää saavan henkilön edellä tarkoitettu eläke lakkaa 1 päivänä tammikuuta 2001, hänelle myönnetään aikaisemmin

indeksikorotukset yhteensä jäävät pienemmiksi kuin tässä momentissa tarkoitetun kansaneläkkeen vuotuinen vähennyksen määrä. Vastaavasti valtioneuvosto voi korottaa kyseistä vähennystä. Prosenttimäärä lasketaan vuosina 1997—2002 edellä sanotusta 2 316 markasta ottaen huomioon kansaneläkkeiden indeksisidonnaisuus. Edellä mainitulla tavalla menetellään myös, kun ennen tämän lain voimaantuloa alkanutta määräajaksi myönnettyä eläkettä jatketaan tai työttömyyseläke muutetaan työkyvyttömyyseläkkeeksi taikka työttömyys- tai työkyvyttömyyseläke muutetaan vanhuuseläkkeeksi. Pohjaosan muuttamisesta tämän voimaantulosäännöksen mukaiseksi 1 päivästä tammikuuta 1996 alkaen annetaan kirjallinen päätös vain pyynnöstä.

myönnetyn rintamalisän tilalle ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain (988/1988) 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu rintamalisä ilman hakemusta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
